

МАРАТ ӘБСЕМЕТОВ

ШҮБЫРТПАЛЫ ШЕЖІРЕСІ

КАЗАКТАН – Ак арыс (Үлы жvз), Бекарыс (Орта жvз), Жанарыс (Кіші жvз) туады.

БЕКАРЫСТЫН бәйбішесінен: Аргын, Найман, Конырат, Кыпшак туады; токалынан: Керей, Уак.

АРГЫННАН – Айт, Айткожа туады.

АЙТТАН – Таракты туады.

АЙТКОЖАДАН бірнеше атадан Каракожа туады. Каракожа атакты Токтамыс ханның бас батыры мен әділ биі болған. Сонымен қатар жолы болгыш адам болған. Сол себептен ел оны Акжол би деп атап кеткен.

КАРАКОЖАДАН – Ак софы, Кара софы, Момын софы, Арык софы, Мейрам софы.

МЕЙРАМ СОФЫНЫН бірінші әйелінен: Куандық, Суйіндік, Бегендік, Шегендік. **Екінші әйелінен Күнбибіден Шұбыртпалы (шын аты Темірқожа), Токтауыл.**

Үшінші әйелінен Каркабаттан – Каракесек (Болатқожа) туады.

ШҮБЫРТПАЛЫДАН бірнеше атадан **Шашбек** туады. Аңыз бойынша Шашбек Қадырғали Жалайырдың жан жолдасы болған. Кенесары қотерілісінен кейін жерсіз қалған шұбыртпалы мен жалайыр рулары, ескі заманның достық қарым-қатынастарын еске алып, одақтасып Шу бойында Аргын-Жалайыр болысын құрған. Кейін ХІХ ғасырдың аяғында жалайыр елінің көпшілігі Жетісуга, Арасан-Қапал жағына көшкен еді.

ШАШБЕКТЕН үш бала туады: **Мәмбет, Үмбет, Олжабай.**

1) **ШАШБЕКТІН** бірінші баласы **МӘМБЕТТЕН** – Жолшы.

ЖОЛШЫДАН Қара, Жанайдар туады.

КАРАДАН – Көкала, Өтес туады.

КӨКАЛАНЫН шын аты Жаулыбай батыр. Тауке хан заманында көп ерлік көрсеткен Жаулыбай батырдың туы көк-ала түсті еді, сондықтан Көкала боп атанды.

ӨТЕСТЕН Тоганас. Тоганастын бәйбішесінен **Бөгенбай** мен **Каратока**, токалынан **Отарбай**

мен

Атарбай

туады. Бөгенбай ақ атанға қара күйе жағып содан Күйелі атанған.

Күйелі

мен

Отарбай

– бір ата боп есептеледі.

ЖОЛШЫНЫН екінші ұлы **ЖАНАЙДАРДАН** егіз туған **Сыгаман** мен **Сары** - бұлар да бір ата боп есептеледі.

2) **ШАШБЕКТІН** екінші баласы **ҮМБЕТТЕН** – Ақжол мен Балташ туады. Ақжол оғ заманында батыр болған адам қасынан балта тастамайды екен, сондықтан

Балталы

атанып кеткен. Балташтан Токен туады. Токен әрі батыр, әрі елші болған адам.

Жонғар-казак соғысы кезінде Қаздауысты Қазыбектің тапсырмасымен Казак хандығының атынан орыс патшасына елші боп барады. Қиын сапардан оралған Токен батырға Қаздауысты Қазыбек: «Қырық руга пана болған батырым-ай», - деген екен.

Содан кейін Токен батыр

Қырықру

атанған дейді қариялар.

3) **ШАШБЕКТЕН** үшінші баласы **ОЛЖАБАЙДАН** - Құдайқұл мен **Жантуған** (бір ата боп есептеледі),

Жиен

мен

Жауыс

(бұлар да бір ата боп есептеледі).

ШҮБЫРТПАЛЫНЫН **Қаксал**, **Төре**, **Қожа** деген атадан тараған ұрпақтар бар.

Сонымен ШҮБЫРТПАЛЫДАН тарган ұрпақ мынау:

I. Бірінші баласы МӘМБЕТТЕН Жолшы:

ЖОЛШЫНЫН бірінші баласы **КАРАДАН - КӨКАЛА, КҮЙЕЛІ, ОТАРБАЙ;** екінші баласы **ЖАНАЙДАРДАН**

-
СЫГАМАН, САРЫ.

II. Екінші баласы ҮМБЕТТЕН:

БАЛТАЛЫ, КЫРЫКРУ.

III. Үшінші баласы ОЛЖАБАЙДАН:

КҮДАЙКҮЛ, ЖАНТУГАН, ЖИЕН, ЖАУЫС.

ЖАНТУГАН

ЖАНТУГАННАН - Сарыаяк–Сәти, Отеміс, Тамбай, Сүйіндік, **Тенізбай** туады.

САРЫАЯК–СӘТИДЕН Топан, Мырзабай (Ташкент шаһары какпаларға болініп билегенде бір какпа билігі сол кісідә болған дейді), Төлебай пан, Тілеулі туады.

ТОПАННАН (Түркістанда болыс, би болған кісі) - Өшкен, Ишан.

ӨШКЕННЕН – Жәдігер. Жәдігерден – Орынбасар. Ибаштан - Өбен.

ТОЛЕБАЙ паннан - Жүсіп (Үнді Жүсіп атанған).

ЖҮСІПТЕН – Пісбас.

ПІСБАСТАН – Сары, Тәмпіш, Кабылбай, Кошікбай, Жартас туады.

САРЫДАН – Омар, Оспан, Жидебай, Айтбек. Оспаннан – Амангелды, Жамал, Күдайберген. Жидебайдан – Жүмагельды. Одан – Сәбит, Карабек. Айтбектен – Шәймерден.

ТӘМПІШТЕН – Серікбай, Нәрікбай.

ЖАРТБАСТАН – Бүркітбай, Алтакай, Жүман.

БҮРКІТБАЙДАН – Жолдасбек, Колдабек, Иманберді, Жүсіпбек, Жиенбай. Жиенбайдан – Аманбек, Әбдікәрім.

ЖҮМАННАН – Сәпи.

САРЫАЯК–СӨТИДІН КЕНЖЕ ҰЛЫ ТІЛЕУЛІДЕН - Окшебай, Тәжібай, Койлыбай, Аманбай, Сикымбай Жанысбай, Ерімбет туады.

КОЙЛЫБАЙДАН – Жүмабек, Наурызқұл, Қырбанқұл.

АМАНБАЙДАН – Ыбырай, Сапар.

СИКЫМБАЙДАН – Жүсіп. Жүсіптен – Шерхан, Ерхан, Қымбат, Салима.

ЖАНСЫБАЙДАН – Қасым, Ділдаш.

КАСЫМНАН – Нұрмахан (Нұрмұкамед), Жұмакан, Ермахан, Мадина.

ДІЛДАШ АПАМЫЗДАН – Шәрбек.

НҮРМАХАННАН - Әмірхан, Уәлихан, Бокейхан, Батырхан, Рахия.

ЖҮМАХАННАН – Карима, алима, Шокан.

ЕРМАХАННАН – Рәзия, Рахима, Жанар, Батыр, Серік.

ТІЛЕУЛІНІН КЕНЖЕ ҰЛЫ ЕРІМБЕТТЕН – Бүрлібай. Бүрлібайдын бірінші әйелінен Ахмет, Жакып туады. Екінші әйелінен – Бұхарбай, Ақжол.

ЖАНТУГАННЫН БАЛАСЫ СҮЙІНДІКТЕН – Ақжол туады.

АКЖОЛДАН – Мырзабай, Нұрбай, Камшыбай.

КАМШЫБАЙДАН – Жүсіп.

ЖҮСІПТЕН – Ізтілеу, Өуелбек.

ІЗТІЛЕУДЕН – Бактыгүл, Толенбай.

ТОЛЕНБАЙДАН – Аскар, Нұрлыбек.

ӨУЕЛБЕКТЕН – Фазылбек, Әділбек, Кыпшакбай.

ФАЗЫЛБЕКТЕН – Қонысбай, Орынбасар, Онгарбек, Омарбек.

ӘДІЛБЕКТЕН – Сәрсенбек, Сұлтанбек, Өліпбек, Кабылбек.

ӨЛІПБЕКТЕН – Бакыт, Анарбай.

КЫПШАКБАЙДАН – Серік, Берік, Дауылбай, Дүйсенбай, Күттыбай.

ЖАНТУГАННЫҢ ұлы ТЕНІЗБАЙДАН Кабыл мен Шодыр туады.

ТЕНІЗБАЙ ірі бай адам болған. Ертеде Ташкент шаһарында бірнеше дүкен ұстаған.

КАБЫЛДАН – Түсіп молла, Тасанбек.

ТҮСІП молладан Адамбек.

АДАМБЕКТЕН - Кожаназар.

КОЖАНАЗАРДАН - Сейіткерім.

СЕЙІТКЕРІМНЕН - Кажымұрат, Бактияр, Сұлтангазы, Шамиль, Арман, Адамжан.

КАБЫЛДЫҢ ЕКІНШІ ҰЛЫ ТАСТЕНБЕК болыс болған адам. Одан Өбдіманат туады.

ӨБДІМАНАТТАН - Иманмұса, Серік, Асан.

ТЕНІЗБАЙДЫН екінші улы ШОДЫРДАН - Аяпберген, Косуак. **ШОДЫР ТЕНІЗБАЙҰЛЫ**

Кенесары-Агыбай заманында әрі батыр, әрі би болған адам.

АЯПБЕРГЕННЕН - Тәйтiк

ТӘЙТІКТЕН - Райымбек.

РАЙЫМБЕКТЕН - Әшiм.

ӘШІМНЕН - Әбдігаппар.

КОСУАҚТАН – Адамбай (1884).

АДАМБАЙДАН - Елеусіз, Тілеухор.

Шодыр Тенізбайұлы

Кенесары-Агыбай заманында Шодыр Тенізбайұлы әрі батыр, әрі би болған адам (25).
Кенесары қотерілісінен кейін Шодыр шұбыртпалы атынан жер мәселесімен Ақмола

басшылығына барған. «Преступник», «хищник» - деген сөздерден ашу алып уезд бастығын бір жакка, карсы келген губернатор окілі Шонды екінші жакка лактырып енді кылышына колы тигенде жиналған халык әрен токтатқан.

Ел

оны «Шонды жыккан Шодыр»- деп атап откен. Тарихи оленде Шодыр былай сүреттеледі:

Шыгыпты ертеде Шодыр батыр,

Кол бастап жауга карсы тіккен шатыр.

Омбыга Агыбаймен барып,

Жер үшін Агекене берген акыл.

Шодыр батырдын бейіті Тайаткан-Шүнакта.